

MAX, Adolphe Eugène Jean Henri, advocaat, burgemeester, volksvertegenwoordiger en journalist (Brussel 30 december 1869 - Brussel 6 november 1939).

Zoon van een geneesheer, volgde middelbaar onderwijs aan het atheneum te Brussel en promoveerde in 1891 tot doctor in de rechten aan de universiteit van zijn geboortestad. Drukke politieke bedrijvigheid verplichtte hem in 1909 de balie te verlaten. Ad. Max werd provincieraadslid van Brabant, gemeenteraadslid, schepen, burgemeester (1909-'39) van Brussel en volksvertegenwoordiger voor dit arrondissement (1919-'39). Zijn burgemeesterschap wordt algemeen gunstig gewaardeerd, behalve op Vlaams gebied.

Zoals zovelen van zijn generatie, milieu en partij - de Brusselse liberale bourgeoisie - heeft Max de Vlaamse kwestie niet begrepen. Ook al erkende hij de te lange miskennis van de Vlaamse grieven

en al legde hij zich toe op de studie van het Nederlands, hardnekkig bestreed hij de - naar zijn mening extremistische - Vlaamse emancipatiebeweging. Deze confrontatie kwam het opvallendst tot uiting in het Parlement, waar Max groot gezag genoot als een der leiders van de liberale federatie van Brussel en als voorzitter van de liberale Kamerfractie. Zowel de vernederlandsing van de universiteit te Gent en de wetten op het gebruik der talen van de jaren dertig als het vraagstuk van de amnestie en de zaak-dr. Martens werden door Max in naam van de vrijheid en van de nationale eenheid eenzijdig negatief beoordeeld.

In enkele artikelen en pamfletten sprak Max zich platonisch uit voor tweetaligheid te Brussel als bindteken tussen Vlamingen en Walen, wier „culturele interpenetratie de Belgische ziel heeft geschapen”. In werkelijkheid zette het proces van Vlaamse denationalisatie zich te Brussel verder voort. Hiervoor was burgemeester Max medeverantwoordelijk. Hij beschouwde het Frans als de enige officiële taal van de hoofdstad, net zoals een eeuw voordien de Belgische gezagdragers dachten en handelden met betrekking tot het hele land. Ook voor Max bleek de economische, sociale, culturele en politieke meerderheidspositie van de Franssprekenden een alibi om de hegemonie van de Franse taal te wettigen.

LITERATUUR: G. Harry, *Le grand bourgmestre et les temps nouveaux* (1923); - A. Vierset, *Adolphe Max* (1934); - O.E. Millard en A. Vierset, *Burgomaster Max* (1936); - J. Coelst, *Souvenirs sur Adolphe Max*, in *La Revue Belge* (1940, p. 385-400 en 513-527); - L. Cooremans en M. Martens, *Adolphe Max* (1964); - H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939*, II, III en IV (1969).

MARC D'HOKER